

Székelyország

«Székely-Udvarhely»
Csík, Háromszék, Marostorda, Torda-aranyos és Udvarhely-
vármegyék partoktól független, székely érdekű ujsága

Előfizetési ára: egész évre 10 K, félévre 5 K
negyedévre 2 K 50 f. Egyes szám 16 fillér. Hirdeté-
sek díjszabás szerint. Megjelenik minden vasárnap

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyud-
varhely, Kossuth-utca 31. sz. Telefon 15. sz. Posta-
takarékpénztári csekk- és kifizetés számla 10489. sz.

Resurrexit!

Az Igazság meghalt, de harmadnapon feltámadott és örök életével rettegésben tartja a gonoszt, a hamisságot.

Közel két év óta dühöng a világháború. Ellenségeink óriási tömegekkel rontottak reánk, hogy igazságos ügyünket legyilkolják. Most egy éve még a Kárpátok büszke ormain tombolt az orosz haderő; hazánk vérrel szentelt földjét taposták kozákjai. Világszerte hirdették legyőzetésünket.

Azután jött a gorlicei átlörés. Megtorpant a muszka óriás. Nemcsak Magyarországot futva elhagyta, hanem Galicziából is kitakarodott és Oroszlengyelország összes erődítéseivel, várival győzelmes hadaink birtokába jutott.

Az igazság meghalt. Azonban rövidesen feltámadott. Az új véres honfoglalás betejezést nyert. Áldott az ártatlan vérözön, mely váltságául kiömlött!...

Hitszegő Judásként szereplő árulónk a talián sem tudott célt érni. A „harminc ezüst pénzt“, árulása bérért ma szívesen viszsza-adná a farizeus angoloknak, kik még ma is azt akarják hinni, hogy ők fognak győzni.

Ezzel szemben pedig ami szeregeink minden felé hódolt ország rögén járnak. Országokat söpörtünk el emberáradással. Megmentettük önnön életünket. Trónokat döntöttünk le. Földet szereztünk minden égtáj felé. Győztünk és mindig csak győztünk — rendíthetetlenül. És amint Hindenburg, a világháború a haditörténelem legnagyobb alakja, napiparancsában köze-

lebről mondotta: az ellenség ereje kezd megbénulni, a végső győzelem most már bizonyos...

Tehát még egy utolsó erőfeszítésünkre van szükség, hogy a nagy célt, az örök békére vezető akadályt, mint a Megváltó sziklasírját záró követ — elgördítsük. Hiszen a svédek egyik vezérezredese is megállapította azt, hogy a világháború a harcúren már be van fejezve.

Ilyen előzmények mellett kezdődött meg április 19-én a magyar állam új pénzügyi erőfeszítése. Negyedszer fordul az ország közönségéhez, az állampolgárok százezreire a magyar kormány azzal a kérelemmel és buzditással: *jegyezzen mindenki hadikölcsönt!*

Ez az erőfeszítés nemcsak a mi gazdasági erőnk szívósságát, hanem a hazaszeretet mértékét is mutatni fogja és pedig országvilág előtt.

A negyedik hadikölcsön jegyzése sem maradhat el az eddigiek mögött, sőt tul kell haladnia azokat, mert mindenkít, aki most hadikölcsönt jegyez, egy szívet-lelket átható mély meggyőződésnek érzése járhat át, mely azt sugja, hogy ebben a rémes világfordulásban *mi fogunk győzni!*...

Adjunk kölcsönt tehát önmagunknak. Gördítsük el azzal a megváltó béke sziklasírjától a zárókövet, hogy feltámadásunkat biztosítva, boldogság töltesse elszíveinket és megelégedetten hirdethessük az isteni Megváltóval: az Igazság meghalt, de harmadnapon feltámadott és örök életével rettegésben tartja a gonoszt, a hamisságot!...

A hős 82-esek.

A cs. és kir. Hadügyminisztérium 1915 szeptember 25 én kiadott 274-ik számú veszteség lajstromába foglalt székelyudvarhelyi csász. és kir. 82-es ezredbeli tisztek és legénység névsora (LXVI. közl)

Ábrahám József 8 menetz. Udvm. Homoródszentmárton 1888, meghalt 1915 július 25. — Adorján Áron 8 mz. Csikménaság 1888 ms. — Angi Antal 8 mz. Csvm. Gyergyószentmiklós 1887 ms. — Antal Péter 8 mz. Csvm. Borszék 1890 ms.

Balázs Antal 8 mz. Csvm. Gyergyóditró 1889 ms. — Balázs Tamás 8 mz. Csikrákos 1888 ms. — Bálint Sándor (Józsefé) 8 mz. Udvm. Székelyvarság 1889 ms. — Bara György 8 mz. Csikszenttamás 1890 ms. — Barabás Imre 8 mz. Csvm. Gyergyószárhegy 1890 ms. — Barabás Péter 8 mz. Udvm. Magyarhidegkut 1888 ms. — Becze Albert örvezető 8 mz. Csvm. Gyergyószárhegy 1889 ms. — Belle József 8 mz. Udvm. Bardocz 1890, meghalt 1915 július 20. — Bilibok József 8 mz. Csikszentmihály 1890 ms. — Biró Márton 8 mz. Csikszenttamás 1890 megs. — Biró Tamás 8 mz. Csikmindszent 1887 ms. — Birton György 8 mz. Udvm. Nagysolyos 1889 ms. — Bokor György 8 mz. Udvm. Zetelaká 1889 ms. — Boros Mihály 8 mz. Udvm. Tordátfalva 1887 ms. — Botár Nándor 8 menetz. Csikmadéfalva 1890 ms. — Both Ignác 8 mz. Csikrákos 1887 ms. — Botházi Ignác 8 mz. Udvm. Zetelaka 1889, meghalt 1915 július 25. — Burján Mihály 8 mz. Csvm. Gyergyószentmiklós 1889 ms. — Buzás Márton 8 mz. Csikszentmihály 1888, meghalt 1915 július 20. — Buzogány Lajos 8 mz. Udvm. Ujszékely 1887 ms.

Csedő László 8 mz. Csikménaság 1888 megs. — Csibi Alajos Imre 8 mz. Csvm. Gyergyóditró 1888 ms. — Csiki Lajos 9 mz. Udvm. Székelyszentmihály 1887 ms. — Csikó Ferenc 8 mz. Csikszentkirály 1889 ms. — Csoma Sándor 8 mz. Udvm. 1890 megs. — Czavi János 8 mz. Székelyudvarhely 1889 ms. — Cze-

pes György 8 mz. Csvm. Gyergyóbékás 1890 ms.

Dezső Ignác 8 mz. Csvm. Gyergyószentmiklós 1890, meghalt 1915 július 18. — Dobos Márton 8 mz. Csikmadaras 1888 ms. — Duka Sámuel tizedes 8 mz. Udvm. Tarcsafalva 1887 ms.

Ferencz Albert c. örvezető 8 mz. Csikjenőfalva 1890 ms. — Ferencz Gyula 8 mz. Csikménaság 1890, meghalt 1915 július 20. — Fodor Mihály 8 mz. Csikszentmihály 1887 ms. — Fülöp Albert 8 mz. Csikvm. Gyergyótölgyes 1888 ms.

Gábor Rudolf 8 mz. Udvm. Máréfalva 1888, meghalt 1915 július 20. — Gál András c. örvezető 8 mz. Csvm. Gyergyóalfalu 1888 ms. — Gál Antal 8 mz. Csvm. Gyergyóremete 1889 ms. — Gál Gergely 8 mz. Csikdánfalva 1890, meghalt 1915 július 20. — Gál József (Andrásé) 8 mz. Csvm. Borszék 1889 ms. — Gedő Domokos 8 mz. Udvm. Városfalva 1889 ms. — Glaton Demeter 8 mz. Csvm. Gyergyósalomás 1887 megs. — György Károly örvezető 8 mz. Csvm. Kilyénfalva 1888 ms.

(Folytatjuk.)

A szent kereszt fénye.

Irta: Portik Andor.

A világháború vérzivatarába, ágyuk mennydörgésébe, kések villongásába, a vérző emberiség kétségbeejtő vonaglásába egy szokatlan hang vegyült. Egy magasztos lelkű, fennkölt szellemű magyar katolikus főpap ajkáról szólalt meg a nagyvilág sokat üldözött, szerelmes Krisztusa.

Prohászka Ottokár, kinek neve fogalommal vált a Kárpátok alatt, emelkedett szólásra. Levettük a kalapunkat és úgy hallgattuk őt. Az a hatalmas egyház, melynek égisze alatt beszélt, a szeretet kösziklájára alapított. Ebből az egyházból áradó isteni szeretet körülfogta, átjárta az egész világot, fényt, világosságot lövelt a küzdő, szenvedő emberiség

késő századaiba. Mert mit látunk? ... Nézzünk végig a történelem lapjain! Mióta messze keleten a szentsír fölött felhangzott egy új kor, egy új világ gyönyörűségei allelujája, mióta Szt. Péter sirja felett Róma szive dobog, ez az egész emberiséget magában foglaló keresztény egyház volt az, mely az elhagyatott, a késsel megszagatott elesett emberiséget magához emelte; láztól kirepedt ajkára forrásvizet csepegtetett; sebet balzsammal gyógyította. Nézzünk csak végig a Krisztus utáni első századra, mikor félnyitja a barbár emberiség szemét. Nézzünk végig a középkoron, már vezekelteti, megerősíti szivét. Nézzünk végig az új s a legujabb koron, mikor megfontoltan, sohasem kapkodva, kimért léptekkel halad milliók előtt, magasan lobogtatván a haladásnak, a megértésnek, a lelki felemelkedésnek azt a fátylát, melyet nagy alapítója, a názárhethi Jézus gyújtott föl ezelőtt kétezer évvel. De nézzünk végig hazánk történelmének lapjain! ... Ezek a lapok szorosán forrtak össze a keresztény egyház történelmének fehér betűivel. Nem kell itt tényeket sorolni fel. Mindenki tudja, ki volt Szt. István király, milyen volt Nagy Lajos, s Mátyás udvara? Mindenki szívében él Tomory, büszke vezér szomorú emléke, ki elhagyatva küzdött Mohács mezején. Mindenki tudja Frater György történetét, s hogy a katolikus anyaszentegyháznak az a II. Rákóczi Ferenc volt gyermeke, ki protestánsok szabadságáért is küzdött. Mindenki tudja, hogy egy barátának, Martinovicsnak lelkéből hajtott ki a leggyönyörűsebb fa: 1848 Márc. 15. örökké élő szabadságfája. Mindenki tudja, mert látja ma, hogy mit hord szívében és mit hord kezében a magyar katolikus egyház a haza oltárára.

Kincseit a hadikölcsonbe önti, a jótékony szász, még száz formájában ragyogtatja meg nemzetének krisztusi szivét. A betegek, a sebesültek tizezrei sohajtanak fel megkönynyebbülten gyógyító kezének simítására. A rokkantaknak földet osztogat. Jár-ke, jó-megy, mint egykor Krisztus a földön... Gyógyít testet és lelket. Felemel mindenkit, akit csak tud, akihez csak hozzáférhet. És ma feláll Prohászka Ottokár alakjában s azt mondja:

„Mi a hazát, a földet nem nézzük portékának... Mi azt akarjuk, hogy a magyar földből magyar lelkek sarjadzanak... A föld a népé legyen és semmiféle spekuláció ne toladjék a föld és a nép közé, mert kell, hogy legyen mindenkinek földje.“

„A mi hőseink, akik Limanovánál és Doberdónál harcoltak, nem mehetnek verklivel szét az országba féllábon, mint Solferino után mentek katonáink. Ezek az emberek nem középkori értelemben harcolnak a királyért stb. stb.“...

Prohászka Ottokár, Prohászka Ottokári tiszta, magasztos lélek kellett e romlott világba, hogy bekiáltssa az emberiség nagy fájdalmát, hogy

tuldörögje a világháboru vérzivatarán az elvitathatatlan, a megdönt-hetetlen igazságot Fejedelmek ajkáról ilyen szó nem hangzott el soha! Két év óta dülnek a véres csaták s az első szó, mely gyógyírt öntött egy nemzet ezer égő sebére, Prohászka igazságszáva volt. Büszkén néz reá a keresztény Magyarország. Ezt vártuk mi, magyar katolikusok s most ujjongva kiáltunk fel. Álljunk össze mind, kik e nemzetnek fiai vagyunk és egyesült erővel építsük fel az új, a boldog, a szuverén Magyarországot!

Nagy Konstantin előtt megjelent a kereszt: „E jelben győzni fogsz!“ Magyarország kék egén is feltűnt vakító fénnel. Nézzetek reá magyarok hittelt, bizalommal! Az van följe írva: „Magyarország nagy lesz, a magyar nemzet megsokasodik és megújul a keresztény erkölcsök, a krisztusi igazságok jegyében.“ Magyarok, ezt a napot ne felejtsetek!

Székely hősök.

Csik-, Háromszék-, Marostorda-, Tordaaenyos- és Udvarhelyvármegyéből származó és a világháboruban megsebesült, meghalt vagy hadifogságba jutott hősöknek a hadügyminiszterium veszteség lajstromai alapján összeállított hiteles kimutatása.

LXVIII.

Az 1915 július 23-án kiadott 218 sz. veszteség lajstrom szerint:

Nagy Lajos tart. zászlós 24 hgye. 10 sz. Hszvm. Kézdivásárhely, meghalt 1915 április 11. — Vajna István tart. zászlós 24 hgye. 9 sz. Hszvm. Kézdimártonfalva, meghalt 1915 április 4—19.

Ábrahám András szakaszvezető 24 hgye. 12 sz. Csiktusnád ms. — András István 24 hgye 9 sz. Hszvm. Mikóujfalu ms. — András Károly tizedes 24 hgye. 9 sz. Csikbánkfalva ms.

Bajkó Béla őrvezető 24 hgye. 12 sz. Hszvm. Paplocz hadifogoly. — Balázs Dénes 24 hgye. 9 sz. Udvm. Lövete ms. — Balázs Géza 24 hgye. 12 sz. Hszvm. Futásfalva hadifogoly. — Balázs Gyula 24 hgye. 9 sz. Csikszentimre hadifogoly. — Balázi Zsigmond 24 hgye. 9 sz. Udvm. Bágy hadifogoly. — Bálint György 24 hgye. 9 sz. Csikkarczfalva megs. — Bálint István 24 hgye. 9 sz. Csikszentdomokos hadifogoly. — Bálint Károly 24 hgye. 9 sz. Csiklázárfalva hadifogoly. — Bálint Márton 24 hgye. 9 sz. Hszvm. Keresztvár hadifogoly. — Bálint Jakab I. 24 hgye. 9 sz. Csikkozmas hadifogoly. — Bálint Jakab II. 24 hgye. Csiklázárfalva hadifogoly. — Balog Gyula 24 hgye. 9 sz. Zabola, meghalt 1915 április 4 — 19. — Balog Gyula 24 hgye. 11

sz. Hszékv. Zabola, meghalt 1915 április 4—19. — Bándi Mihály 24 hgye. 11 sz. Csikcsekefalva ms. — Bánó János 24 hgye. 9 sz. Hszvm. Szárazajta ms. — Baranyai Demeter 24 hgye. Csvm. Gyergyószentmiklós hadifogoly. — Barbos Károly 24 hgye. 11 sz. Hszvm. Esztelnek ms. — Bardocz Jakab 24 hgye. 9 sz. Hszvm. Nagybaczon hadifogoly. — Béla János tizedes 24 hgye. 9 sz. Udvm. Karácsonfalva, meghalt 1915 április 4—19. — Bencz József 24 hgye 9 sz. Udvm. Homoródalmás hadifogoly. — Benedek Lajos 24 hgye. 11 sz. Hszvm. Papolcz ms. — Benkő Boldizsár tizedes 24 hgye. 11 sz. Hszvm. Kurtaptak, meghalt 1915 április 4—19. — Berszan Lázár tizedes 24 hgye. 9 sz. Hszvm. Szárazajta, meghalt 1915 április 4—19. — Biró Imre 24 hgye. 9 sz. Csikmind-szent hadifogoly. — Biró-Nagy József 24 hgye. 9 sz. Hszvm. Torja, meghalt 1915 április 4—19. — Bod János 24 hgye 11 sz. Hszvm. Lemhény, meghalt 1915 április 4—19. — Bodó Gergely 24 hgye. 11 sz. Hszvm. Lemhény ms. — Boga Mihály 24 hgye. 9 sz. Csiklázárfalva hadifogoly. — Bokor József 24 hgye. 12 sz. Hszvm. Magyarbodza hadifogoly. — Borviz Tamás 24 hgye. 9 sz. Csikszentdomokos hadifogoly. — Boskadi Mihály 24 hgye. 9 sz. Hszvm. Bácsfalva hadifogoly. — Bulárka György 24 hgye. 12 sz. Hszvm. Magyarbodza hadifogoly. — Butyka Gergely tizedes 24 hgye. 12. sz. Hszvm. Kovászna ms. — Buzás József 24 hgye. 9 sz. Hszvm. Sepsibükszad ms.

Cseke András 24 hgye. 9 sz. Csikcsatószeg hadifogoly. — Csibi Ignác 24 hgye. 9 sz. Csvm. Ditró, meghalt 1915 április 4—19. — Csiszér Mózses 24 hgye. 11 sz. Csikszentkirály ms. — Csüdör József 24 hgye. 9 sz. Hszvm. Kézdimártonos hadifogoly. — Csög Samu 24 hgye. 9 sz. Udvm. Magyarhermány ms.

Dami János 24 hgye. 9 sz. Csikszentgyörgy megs. — Danil Mihály Aranyostorda hadifogoly (Oroszország). — Demeter János 24 hgye. 9 sz. Hszvm. Hidvég hadifogoly. — Dimény Ferenc szakaszvezető 24 hgye. 9 sz. Udvm. Vargyas hadifogoly. — Diószegi István 24 hgye. 11 sz. Hszvm. Sepsiszentgyörgy hadifogoly. — Dombi Mátyás őrvezető 24 hgye. 9 sz. Csikmadaras ms. — Donát László 24 hgye. 9 sz. Udvm. Homoródalmás hadifogoly.

(Folytatjuk)

Az igazi székely

összetart és támogatja azt a lapot, mely a Székelyföld egysége, előhaladása s így mindnyájunk érdekében kiad. Csekély 2 K 50 fillérért három hónapig bárhova elküldjük a „Székelyország“-ot, melynek minden száma érdekes és értékes közleményeket ad.

Böjti mise a táborban.

Északi harctér, 1916. április 3.

Kedves Szerkesztő ur!

Tegnap igen megható, kedves jelenete volt ami 82-es ezredünknek. Nem tudom hogyan, de tartalékba jutottunk, hogy fáradtságos munkánk után (hét hónapig tartottunk őrszolgálatot), kipihenjük magunkat és mindenfelé képen felfrissüljünk.

A legjobban esik most a lelki felvidítés, miután ennek éreztük leginkább a hiányát. Ezért a tegnapi nagy böjti ünnepre, istenitiszteletet rendelt el a ami kedves parancsnokunk: *Teutsch* Vilmos ezredes, aki valóban atyailag gondoskodik rólunk.

Mostani helyünkön nagyon szép tábori kápolnánk van, amelyet ezredünk legénysége csendben vett körül, hogy áhitattal hallgassa végig *Márton* Béla bá' (ami jó lelki vigasztalónk) szent miséjét, amelyet a zenekarunk kísért.

Béla bá' megkapó beszéde igazán szívéhez szölt és nemcsak megújította, hanem belénk véste az Isten iránt való bizalmat és határtalan szeretetet.

A beszéd után egy rövid ima következett. Majd felhangzott a Hymnus és mi mindannyian elteve a buzditó igével, megnyugodva az Isten akaratában, elszéledtünk pihenő helyünkre.

Üdvözlettel:

Stein S. Zsigmond,
82-es zászlós.

Székely bércek alján...

Székely bércek alján
Láttam napvilágot,
Csendes kis falumban
Kapott lelkem lángot.

Mint iskolás gyerek
Szerettem a hazát,
Petőfi példája
Villant szivemen át.

Koszorus vonattal
Jöttünk a táborba,
Dalos ajkkal élni-
Halni a csatába'.

Székely bércek alján
Kelt szivemben a dal,
Melynek nyomán fakadt
Nem egyszer diadal.

Izzó csaták között
Most is dalolgotok,
Mig vérem kicsordul...
S hazámért meghalok.

Szivem a hazáért
Bárhogyan is dobog,
Elfelejtnek tudom, —
Csak egy kis lány zokog...

Oroszharctér, 1916. márc. 12.
Siklódi Hegyi Sándor.
82-es őrmester.

Irodalom.

— „Magyar-török testvériség” („Madsar-Türk Kárdosliji”). E cím alatt a D. M. K. E. budapesti osztályának ügyvezető alelnöke: Hollósy István dr a jövő hó végén közművelődési, köztársadalmi és közgazdasági folyóiratot fog megindítani Budapesten, a magyar és török társadalom kölcsönös érintkezésének előmozdítása céljából. Azonban nagy akadálya a két testvér nemzet közművelődési érintkezésének az, hogy a két birodalom területén egyetlen könyvnyomda van csak török és magyar betűkkel felszerelve, holott Bécsben egy világhírű nyomda, a magyar, latin, német és 17 keleti nyelv betűivel gazdagon felszerelve áll az osztrák kereskedők, iparosok és írók rendelkezésére. Ez a nyomda a hittérítéssel foglalkozó Mechtarista rendű, magyar örmény szerzeteseké, akiknek elődeit arra kényszerítették, hogy ne Erdélyben, hanem Bécsben állítsák fel könyvnyomdájukat, könyvtárukat és zárdájukat. A D. M. K. E. budapesti osztályának ügyvezető alelnöke bizalmas uton ama tiszteletteljes kérelmet intézte a Bécsben székelő Mechtarista rend nagytudomány kormányzójához: Govrik I. Gergely dr érsekhez (aki Bécsben is megmaradt a leglelkesebb magyar hazafiak példány-képének), vajjon nem ütközne-e leküzdhetetlen akadályokba ama kívánság, mely szerint a hajdani osztrák kormány által Bécsbe helyezett magyar-örmény egyházi rend, hazafias rendeltetésének megfelelően, a magyar kereskedelem és közművelődés érdekeit szolgálhassa a magyar birodalom fővárosában. Tehát itt állithassa fel székhelyét, s ide helyezhesse világhírű könyvnyomdáját, könyvtárát, s a Zichy Jenő gróf könyvtárának is helyet adva, egy nagyszabású keleti könyvtárnak is megvethesse az alapját. A lelkes magyar-örmény érsek oly nagy szeretettel fogadja a D. M. K. E. budapesti osztálya elnökségének kérelmét, hogy az elnökség a folyó hó 24-ik napjának d. e. 10 órájára választmányi ülést hívott össze, amely alkalommal a további teendőkre fognak határozni ama javaslat alapján, hogy a Bécsben székelő összes magyar intézmények hazatelepítése iránt a magyar közoktatási kormányt és a főváros törvényhatóságát a további lépések megtételére kérje fel a D. M. K. E. budapesti osztálya.

— A földgázfűtést Tordán már semmi sem akadályozza, miután a tordai földgáz-részvénytársaság és a városi fogyasztó polgárok között az ellentétek kiegyenlítését nyertek. Fekete Ferenc bankigazgató érdeme, hogy fáradtságot nem kimélve, a fontos kérdést dülőre juttatta és így Torda város közönsége már ez év őszétől az annyira előnyös földgázfűtést megkezdheti.

HIREK.

— **M. t. olvasóinknak** reményteljes, boldog husvétii ünnepeket kívánunk!

— **Zsidók a pápa oltalmában.** Berlinből írják „Az Est”-nek, hogy a Morgenpost közlése szerint — a newyorki zsidó bizottság elnökei és választmányai, a világ legnagyobb zsidó szervezete, a mely 3 millió zsidót képvisel, táviratban fordult a pápához azzal a kéréssel, hogy oltalmazza meg a zsidó lakoságot a hadviselő államokban a politikai szenvedélyek, előítéletek veszedelmeitől. A pápa Gasparri bíboros államtitkár utján azt válaszolta, hogy a katolikus egyház minden embert testvérének tekint és az emberi jogokat az izraelita vallás minden hívőjével szemben épp úgy, mint minden emberrel szemben, el akarja ismertetni. A pápa a béke helyreállításán és az emberiség érzéseinek uralmáért fáradozik, a melynek ő a világon az oltalmazója.

— **Dr Szacsny Gyula** kézdí-vásárhelyi ügyvéd, városi és törvényhatósági bizottsági tag, a régi hírneves szacsnyai-esztelneki Szacsny-család derék sarja e hó 19-én 59 éves korában meghalt Sepsiszentgyörgyön, hol gyógykezelése végett tartózkodott. Nagypénteken helyezték az esztelneki családi sírboltba örök nyugalomra.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Dancs Ferenc dohányjövédéki segédtisztet a sepsiszentgyörgyi dohánygyári igazgatóságnál a X. fizetési osztályba dohányjövédéki tisztnek és Ráduly Kálmán segédtisztit teendővel megbízott dohánygyári gyártási ügyelőt a XI. fizetési osztályba dohányjövédéki segédtisztnek nevezte ki.

— **Nem ünnepelnek a bankok és pénzügyintézetek!** A marosvásárhelyi székelyföldi kereskedelmi és iparkamara a „Székelyország”-hoz küldött táviratában értesíti az érdekelteket, hogy a kereskedelemügyi miniszter a hadikölcsön előmozdítása érdekében megengedte, hogy a bankok és pénzügyintézetek az április 29- és június 5-ike közé eső vasárnapokon a pénztárakat nyitva tarthassák és hivatalaikban akadálytalanul dolgozzanak. Félreérresek elkerülése végett külön kiemelte a miniszter, hogy a bankok és pénzügyintézetek április 24-én, vagyis husvét hétfőjén, szintén minden akadály nélkül nyitva tarthatják pénztáraikat és végezhetik irodai munkáikat.

— **Hegyi törzsőrmester.** A szemünk előtt haladt az egyszerű székely fiú, aki szakaszvezetőből rövidesen törzsőrmesteri rangra emelkedett a 82-es székely hősök dicső soraiban. Siklódi Hegyi Sándorról van szó, erről az Isten adta tehetségéről, kinek népies irodalmi termékeit a világháború alatt elég gyakran volt alkalma közönségünk-

nek a „Székelyország” hasábjain olvasnia. S. Hegyi Sándor még az elsők közül való. Azok közül, akikre mint valami szentekre tekinthetünk, hogy csodálatos módon, a muszka özönből — az első lublini előnyomulások után — megszabadultak és életben vannak. A derék székely fiú vas-szorgalma, akarat-ereje diadal-maskodott; önmagát multa felül. Őszintén örvendünk jól megérdemelt előléptetésének, mert közvetlenül ismerjük puritán jellemét s lelkesedő és felkesíteni képes hazafias gondolkodását. S. Hegyi Sándor törzsőrmester, a székely nép józan felfogású, erős akaratú élő példája, aki jeles tulajdonságai mellett, kitűnő katona is. Büszke lehet reá édes atyja: Hegyi József siklódi birtokos, amint igaz szeretettel köszöntjük mi előléptetése alkalmából. Csak előre továbbra is az egyenes, őszinte, igaz uton. A valódi érdem megtalálja méltó jutalmát!

— **Halálozás.** Özv. Soó Károlyné sz. Csép Borbála, egy puritán életű gondos édes anyja 67-ik életévében elhalt Székelyudvarhelyt, hol e hó 22-én adták át földi porait az anyai földnek. Az elköltözött nemes lélekben Soó Domokos városi tanácsos, Dr Soó Dénes ügyvéd édes anyját és Spanyol Pál főgimn. tanár anyósát vesztette el. — Dr Szabó Gyula kir. pénzügyi titkár és nejét Bodrogi Sárkát súlyos csapás érte. Második szeretett drága jó gyermekük: Szabó Pista V. gimn. oszt. tanuló is életének 16-ik évében elhalt Székelyudvarhelyt, hol temetése tegnap délután általános nagy részvétellel történt meg.

— **Háromezer zsebtárcát** küldöttek husvétii ajándékkul az olasz és orosz harrctére katonáinknak Tordáról. A tárcák piros vászros vászonból készültek; még pedig azok kiszabását Lőrinczy Géza tanár eszközölte; az összeállítását és azok megvarrását Dr Betegh Miklósné kormánybiztosné öméltsággal az élén, a tordai nők végezték — a tárcák által képviselt eszme iránti lelkesedéstől áthatva és vezéreltetve. E tárcákban vannak elhelyezve a cigaretták, levelezési lapok, írónok stb. és mindenik tárcza a következő nyomtatott szövegű üdvözlő levélkét vitte katonáinknak: „Tordaaranyosvármegye és Torda város hazafias közönsége nevében küldjük a husvét ünnepére e szerény ajándékot. Hős katonáink, vitéz véreink! akikhez eljut adományunk, fogadjátok szeretettel megemlékezésünk. A magyarok erős Istene legyen veletek. Adjon boldog ünnepeket, vezessen győzelemre honvédő hősi küzdelmetek...” Miután a tárcák egyenkint 1 K 20 fillérbe kerültek s így a költség a háromezer koronát meghaladta, a hiányzó összeg előteremtésére április 15-én a Kulturház nagytermében Dr Betegh Miklósné főispánné, Dr Horváth Miklósné alispánné és Zilahy Sebest Andorné polgármesterné védnökségével tea-estélyt rendeztek, amelyen Lőrinczy Dénes unitárius

esperes hatásos megnyitót tartott, Vodier Ferenc cs. és kir. főhadnagy zenezámokat adott elő és Szacsny Mariska szavalt. Az estély minden tekintetben fényesen sikerült.

— **Felgyógyult sebesült színész.** Deréki János tehetséges, fiatal színész, aki egy évig a Vigszínháznak, majd később éveken át a nagyváradi és pozsonyi színházaknak volt közkedveltségű tagja, mindjárt a háború kitörése után a szerb harctéren szenvedett baleset folytán jobbterében idegbénulást kapott, amelyből azonban négyhónapi orvosi kezelés után kigyógyult. Rövid idő múlva az orosz harctérre került, ahol Jablonkánál 1915 március 6-án egy gránátszilánk szétmorzsolta állkapcsát, kitépte alsó fogsorát úgy, hogy mindenki azt hitte, hogy fejlődésben levő szép tehetsége örökre elveszett a színpad számára. Jó szerencséje azonban Budára vezényelte a Györi-uti Vöröskereszt-kórházba, hol Weisz Dezső és Botzenhardt főorvosok sikeres oparációt hajtottak végre rajta és a hiányzó állkapcsát a jobboldali felső bordából vett csontdarabbal pótolták. A műtét és az egyévi gondos kezelés visszaadta a fiatal színésznek rendes beszélő képességét, az állán csupán alig észrevehető hegedések maradtak és ma már, egy évi kórházi ápolás után, egyelőre háromhónapi szabadságot kapott és ezt az időt arra akarja felhasználni, hogy erejét ismét kipróbálhassa a színpadon, amelyen ideális lelkesedéssel csüggött.

— **Az alkalmatlanok új sorozása és a felmentettek ellenőrzése.** A hivatalos lap rendeletet közöl az 1866—1897. évig bezárólag terjedő időben született, eddig alkalmatlannak talált, vagy a tényleges szolgálatból alkalmatlanságuk miatt elbocsátott népfölkelésre kötelezettek újból való összeírásáról, pótszemléjéről és behívásáról. A rendelet szerint az 1866 évtől 1897 évig bezárólag terjedő időben született összes népfölkelésre kötelezettek, ha eddig a szemléken alkalmatlanoknak találtak, vagy alkalmatlanságuk miatt a tényleges szolgálatból elbocsátották őket, valamint a népfölkelési tényleges szolgálat alól meghatározott, vagy bizonytalan időre felmentett összes népfölkelésre kötelezettek, vagy a kik eddig nem jelentek meg szemlén, ezek közül a 1864. évi születésű egyének is, kötelesek összeírás céljából jelentkezni. Nem tartoznak jelentkezni a tartalékos, a szolgálaton kívüli viszonyban levő és a nyugdíjas katonai havidíjasok, feltéve, hogy rangjukat megtartották. Az összes népfölkelésre kötelezettek közül az 1897—1878. évi születésűekre nézve a bemutatási pótszemlék ez évi május 16. tól június 24-ig, a 1877—1866. évi születésűekre nézve pedig ez évi augusztus 21-től szeptember 12-ig terjedő időben lesznek. Az alkalmatlanok bevonulásáról később kiadandó hirdetmény fog intézkedni. A már felmentett népfölkelők köte-

lesek igazolni, vajjon még mindig olyan viszonyok között vannak-e, a melyek a felmentést indokoltá teszik. Azokat, a kik jelentkezési kötelezettségüknek nem tesznek eleget, tizenöt napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbírsággal büntetik.

— **Hősi halál.** Igaz részvételt vettük a lesújtó hirt, hogy Páncél Ödön, a 20. honvéd tarack ezred hadapródja e hó 17-én a doberdói fensíkon hősi halált halt. Az alig 21 éves ifju bálványozásig szeretett, egyetlen fia volt a „Székely Ellen-zék” c. marosvásárhelyi lap társunk felelős szerkesztőjének: Páncél Imrének és nejeének: Betegh Gizellának. A mélyen sujtott szülőknek nyujtson vigaszt a Mindenható kegyelmessége. Az elesett felett pedig virasszon a hősök örök kegyele!

— **A kormány-rendeletek** kötelezősége teszik nemcsak a polgári egyéneknek, hanem a mezőgazdasági munkákra szabadságot és fölmentett katonáknak is, hogy saját földjük megművelése után tartoznak munkaerejüket és munkaeszközeiket válogatás nélkül mindazoknak rendelkezésére bocsátani, akinek földje megműveletlenül, termése betekaritatlanul áll. Sok helyütt talán nem gen lesz szükség kényszerítő ren-

delkezésre, mert mindig megvolt a bajtársi szellem. Igen sok faluban ambicionáltak azt, hogy bevetetlen föld ne maradjon. Az ilyen falvak boldogultak is a leginkább. Most azonban nem csupán az ambíció kielégítéséről van szó, hanem a közérdek legmesszebb-menő istápolásáról. Ilyenkor teljes örömmel kell üdvözölni a bölcs kormányintézkedéseket, amelyek kissé talán az egyéni szabadakarat megnyirbálására vezetnek, de végérvényben a közérdek előmozdításán kívül olyan erényeket csöptetnek az arra hajlandósággal bíró földmivelő nép lelkébe, amelyek ha önként fakadtak volna fel régebben, ma már a magyar mezőgazdaság teljesítő képessége kielégíthetne minden kívánságot

— **A marosvásárhelyi tanítók** az iskola udvarából a gyermekekkel felásattak 1200 m² területet és burgonyával beültették. E derék tanítók a háboru kezdete óta fejenként és havonként 1—1 koronát adnak a tanító-árva részére. Sepsiszentgyörgyről pedig 100 pár fiatalpu cipőt rendeltek a Jókai- és Hid-utcai áll. el. iskolák tanulóinak. Így dolgoznak a marosvásárhelyi székely tanítók.

— **A drága malac.** Elveszett a Máris néni malaca Nagy csapás az

ebben a hétszer szűk világban. Sirva panasolja baját a csendőrrőrsön: „Bár tudnám, hogy ki lopta el!” „Ne busuljon nénem lelkem” — mondja neki az örvezető — „kisül az hamarosan.” „Ejsze tudom, hogy kisül, de éppen az a baj, hogy nem nálunk sül ki.”

— **Uármegyei szántógépek.** Abaujtonavármegye törvényhatósága elhatározta, hogy kétszáz ezer korona kölcsönt vesz föl oly célból, hogy azon szántó és arató gépeket vásároljon. A gépeket a vármegyei gazdasági egyesület fogja kezelni és azokkal térítési díjak ellenében szántásokat végeztetni. A térítési díjak akként állapították meg, hogy azokból a befektetendő tőke kamatai és a karbantartási költségek, továbbá a gépek vételárának törlesztésére oly összeg találjon fedezetet, hogy a gépek vételára öt év alatt törleszhető legyen. A még ezután esetleg fennmaradó tiszta jövedelmet a vármegye közönsége a Gazdasági Egyesületnek engedi át.

— **Az amerikai falusi közönség eszménye.** Dr Cavert az amerikai földmívelésügyi minisztérium 1914. évkönyvének az adataira támaszkodva tanulmányt adott ki az ideális falu szervezéséről, melyről azonban maga a kiváló szerző is azt

mondja, hogy az csak ideál, nem való a kivitelre a nagyon meg volna elégedve, ha programjából egy-két vonás is átmenne a gyakorlatba. Cavert az ideális falu szervezetét egy csomó bizottságból állítja össze. Külön bizottság lenne: 1. a mezőgazdasági termelésre, 2. a termények eladására, 3. a mezőgazdasági anyagok beszerzésére, 4. a pénzügyek számvitelére, 5. az utak s közlekedés biztosítására. Külön bizottság gondoskodna: az iskoláról, az egészségügyről, a szépművészetről, a szórakozásról és a háztartásról. A bizottság munkája egy központi, vagy végrehajtó-bizottságban futna össze, melynek tagjai a különböző bizottságokból állnának olyképp, hogy mindenki csak egy bizottságba működne közre. Ez a központi bizottság irányítaná a többi összes bizottságok működését. A tanulmány sok hasznos eszmét is tartalmaz s egész sereg hatóságilag is jóváhagyott tanácsot a falusi vezetők részére, akiket maga a szerző is óv attól, hogy szó szerint megkíséreljék valósítani az ő ideális terveit.

Jegyezzen minden jó hazafi hadikölcsönt!

Nyomtatta és kiadja **BETEGH PÁL** könyvnyomtató int. Székelyudvarhely.

Könyv-, zenemű-, papír-,
író- s rajz szerkeszkeds,
könyvnyomda és ujság-
kiadó hivatal.

Betegh Pál

„Székelyország”

Csik-, Háromszék-, Marostorda-,
Tordaaranyos- és Udvarhely-
vármegyék független székely ér-
dekü ujsága.

könyvnyomdája és könyvkötő intézete

a „Székelyország” („Székely-Udvarhely”) szerkesztősége és kiadó-
hivatala Székelyudvarhelyt Kossuth-utca 31. szám (saját ház).

A székelyföld
legnagyobb nyomtatvány-
raktára!

Elkészít mindenféle
községi, körjegyzői,
egyházi, tanügyi, ügy-
védi, végrehajtói és
mindenféle magánügyi
nyomtatványokat és
állandóan raktáron
tartja.

Vidéki megkeresésre
azonnal válaszol. Költ-
ségjegyzékkel díjtalanul
szolgál.

Telefon szám 15.

Könyvnyomdai munkák u. m. könyvek,
plakátok, számlák, jegyzékek, borítékok,
névjegyek, eljegyzési és esküvői hár-
tyák, meghívók, körlevelek és gyászje-
lentések a legrövidebb idő alatt esinos
kivitelben a legolcsóbb árak mellett ké-
szülnek.

Keresek egy jó ravató, szorgal-
mas fiut nyomdász tanulónak.
Reál- vagy polgári iskolai két osztályt,
avagy algimnáziumot végzetek előny-
ben részesülnek.

Figyelmeztetés!

Hirdetés az üzlet-
telke! Hirdetés nél-
kül nincs üzlet! Hir-
dessen a „Székely-
ország”-ban és üz-
letében okoellen
lendületet jog ta-
pasztalni.

Hirdetések díjsza-
bás szerint. A „Szé-
kelyország” meg-
jelenik minden va-
sárnap. Előfizetési
ára egy negyedépre
2 K 50 f. Egyes
szám 16 fillér.

Az Élet könyve mint ál-
landó házi orvós 3 K
kapható e lap kiadó
hivatalában.